

[Stinus.]

EF- og NATO-partnere Holland, Belgien, Vesttyskland og Italien samt Japan og Ægypten.

Danmark har i FN stemt for en resolution, der bl. a. udtrykker håb om, at konferencen om ikke-spredningsaftalen også beskæftiger sig med fredelige kernesprængninger. Dette ønske bygger på den kendsgerning, at de sprængladninger, som anvendes til fredelige kernesprængninger, praktisk talt er identiske med sprængladninger i kernevåben. Fra dansk side har man tidligere over for IAEA understreget vigtigheden af, at fredelige kernesprængninger ikke benyttes til en underminering af prøvestopaftalen. Der er på den forestående konference grund til en forstærket dansk indsats for at få aftalt klare retningslinjer for de fredelige kernesprængninger og få effektiviseret IAEA som kontrolorgan.

NATO-samarbejdet er for Europas vedkommende først og fremmest præget af bekymring for udviklingen i det sydlige Europa. Grækenland har forladt det militære samarbejde og det netop på et tidspunkt, da udviklingen i Grækenland går i en retning, som må glæde alle demokratiske NATO-lande. Grækenland og Tyrkiet har flere gange været på randen af krig. Tyrkiet har på Cypern foretaget aktioner, som i høj grad må forurolige de øvrige NATO-lande, og de to sydlige NATO-allierede står nu over for hinanden i en konflikt, som det er svært at se nogen løsning på.

Portugal befinder sig endnu inden for NATO, men efter den seneste udvikling, som tragisk nok ser ud til at bevæge Portugal mod et militært venstrediktatur, er det nok tvivlsomt, om Portugal forbliver i NATO, og tvivlsomt, om NATO kan ønske en sådan forbliven. Dette afhænger naturligvis af, om man lægger militære interesser til grund for sin vurdering som i tilfældet de græske oberster eller politiske idealer, som disse er udtrykt i selve den nordatlantiske traktat.

Det er i øvrigt et spørgsmål, om ikke vi som NATO-land har et medansvar for den nuværende udvikling i Portugal. Det var i sig selv paradoksalt, at vi i sin tid indgik en alliance med diktaturstaten Portugal for sammen med denne at sikre vore folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på

demokratiets og den personlige friheds grundsætninger og på lov og ret. Vi må i dag med beskæmmelse erkende, at vi siden Atlantpagtens indgåelse i 1949 har gjort meget lidt for at fremme en demokratisk udvikling i Portugal.

I dag harnes vi over de overgreb, som finder sted i Portugal, og som ser ud til at skulle kvæle demokratiet, endnu før det bliver født. Men harmen kommer for sent. I 25 år har vi stiltiende accepteret overgreb mod demokrati og frihed i NATO-landet Portugal.

Den lykkelige udvikling i Grækenland kan NATO ikke få æren for, tværtimod. Til trods for USAs massive støtte til oberststyret, lykkedes det ikke dette at holde sig ved magten.

Begivenhederne i det sydlige Europa giver os god grund til at tage vort forhold til og vor egen rolle i NATO op til kritisk vurdering.

I manges øjne indskrænker det udenrigspolitiske samarbejde inden for EF sig til topmødeerklæringer om store mål, som sjældent eller i hvert fald kun langsomt føres ud i livet. Men det udenrigspolitiske samarbejde eksisterer, og det er i løbet af det sidste år blevet langt snævrere og langt mere intenst end tidligere. Det gælder også det udenrigspolitiske samarbejde mellem EF-landene i andre internationale organisationer, bl. a. FN. En udvikling af det udenrigspolitiske samarbejde EF-landene imellem opfattes ikke af det radikale venstre som noget negativt, men en udenrigspolitik, som søger efter en europæisk identitet, indebærer en risiko for, at man taber den danske identitet af syne, hvilket ikke kan være tilfredsstillende for folketingset.

I FN afgives nu i mange tilfælde fælles EF-indlæg og stemmeforklaringer. Disse bliver ofte til i sidste øjeblik og forelægges derfor ikke, som både de rent danske og de fælles nordiske altid er blevet det, til gennemgang i den danske FN-delegation, men ofte kun til orientering. Resultatet er blevet, at flere afgørelser træffes af embedsmænd, parlamentarikerne er i nogen grad sat ud af spillet.

I EF-sammenhæng afgøres politiske spørgsmål ofte under henvisning til, hvad eksperter er nået frem til. Under Palæstina-debatten i FN blev der foruden EF-ambas-